

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

กัญญา ทับเจริญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 103 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน ตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

คำสำคัญ

ผู้ปกครอง, การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

บทนำ

จากปัญหาในปัจจุบัน เช่น ยาเสพติด การลักขโมย การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การออกจากโรงเรียนกลางคัน สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหากับสังคมทั้งในโรงเรียนและชุมชน เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาให้โรงเรียนและชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้เอื้อหรือสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การปลูกฝังนิสัย ขยันเก็บออม มีความพอเพียง

สำหรับผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ต้องการให้ผู้เรียน มีอนาคตที่ดีและดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกัน ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น อันจะส่งผลไปสู่การเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้เรียนและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จะก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียนและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนอีกด้วย การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน สนับสนุนให้ ผู้เรียน ได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

โรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา รวมถึงเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 142 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 103 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (ภาวิดา ธาราศรีสุข และศิริพงศ์ เสาวภายน, 2559:132)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ

2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีวิธีดำเนินการ ดังนี้ ประเภทของข้อมูล เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านกระบวนการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เนื้อหาที่จะศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ
- 2) การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ
- 3) การมีส่วนร่วมในด้านงานบุคคล
- 4) การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ต์ (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้ คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนน ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งคำถามเป็นแบบปลายเปิด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจาก การทบทวนวรรณกรรม แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .886

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ครบถ้วน และสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยกำหนดค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยค่า One Way analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่
7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัย นำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 30 – 45 ปี และมีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ตามลำดับ
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยอันดับหนึ่ง ได้แก่ ด้านวิชาการ และด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านงานบุคคล
3. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

4. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมด้านวิชาการ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบริหารงานทั่วไป และลำดับสุดท้ายคือ ด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549: 121) ให้มีการ สนับสนุน ให้มีพื้นที่สาธารณะทางสังคมเพิ่มขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดเห็น ปรึกษาหารือ และร่วมติดตามตรวจสอบอย่างสร้างสรรค์ ใน เรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดการประเทศ และการกำหนดนโยบายสาธารณะ รวมไปถึงปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ข: 3-4) กล่าวว่าสังคมทุกวันนี้ และในอนาคตเป็นสังคมฐานความรู้ที่ การเรียนรู้ ความรู้ และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์ เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด และตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และชุมชนท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วน และทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติเช่นนี้ จะทำให้เกิดพลัง ชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง อันจะเป็นฐานรากที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพ และยั่งยืนตลอดไป ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระชานนท์ จักรใจ (2554) ได้ศึกษา สภาพปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนบ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 3 ผลการศึกษาสรุปว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ โดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการศึกษาได้ในระดับมาก ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ที่มีประโยชน์ในการจัดการศึกษาร่วมกัน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจ เป้าหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษา

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ “ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มาณพ แสงงาม (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

1.2 ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้วางแผนดำเนินงานตามกรอบที่กำหนด โดยสถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ มีระบบสารสนเทศที่ดีในการบริหารงานทุกด้าน ผู้บริหารได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรอย่างเหมาะสมส่งผลให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โครงสร้างการบริหารงานที่เอื้อต่อการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงเอื้อต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัฐวุฒิ สิทธิเวช. (2550) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการที่มีส่วนร่วมในระดับมาก

1.3 ด้านงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากจึงมี การประเมินผลแล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยและนำมาจัดทำแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยการร่วมมือกับครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญร่วมมือในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (2442 : 4 – 5) ได้ กำหนดหลักในการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา 9 คือ การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่างๆ จะได้รับการส่งเสริมให้ เข้าร่วมเสนอแนะ กำกับติดตาม สนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาณพ แสงงาม (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานานทุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานานทุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหาร ได้ให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสรรหา และเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านอบายมุข สิ่งเสพติดทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545ก: 45) ว่าด้วยการจัดแนวนโยบายเพื่อดำเนินการใน ด้านสถานศึกษา สนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชน ประชาชนชาวบ้าน พระภิกษุ นักบวช ผู้นำทางศาสนา และผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาภัทร ม่วงแก้ว(2552) ได้ศึกษา เปรียบเทียบ และศึกษาปัญหาอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอแนะ บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย ผลการศึกษายพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน อนุบาลเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบ ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิง มีสิทธิ เสรีภาพ และโอกาสในการมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน รวมถึงโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญในการศึกษา จึงก่อให้เกิด การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ทรัพยากรที่เอื้อให้สถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญณภัทร เตือนกลาง (2552) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้ปกครองที่มี เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลลาดใหญ่ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียน บ้านลาดใหญ่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบ ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองตระหนักถึง ความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน โดยให้ความร่วมมือ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียน ให้การช่วยเหลือทางด้านการเงิน วัสดุ แรงงาน ความคิด ต่อโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาของ บุตรหลาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545) กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 3-17) มาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน

ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และ ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม และความจำเป็น ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดม ทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พะนากร มีภูคำ (2553) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านดอนราษฎร์ดำรงวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ส่วนผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอายุ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สถานศึกษาควรเปิดโอกาส ให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแผนงานโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ ของความจำเป็นที่ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน เมื่อผู้ปกครองเห็นประโยชน์ก็จะทำให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น
2. โรงเรียนและบุคลากรควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง โดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางชุมชนที่ผู้ปกครองอาศัยอยู่ ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่ทาง โรงเรียนสามารถทำได้ เช่น อนุญาตให้ใช้พื้นที่ของโรงเรียนสำหรับเล่นกีฬา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. โรงเรียนและบุคลากรควรทำให้ความต้องการของผู้ปกครอง ที่คาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การร่วมกิจกรรม การร่วม ระดมทรัพยากร การร่วม ประเมินผล ให้ประสบผลสำเร็จ คือ สามารถนำไปปฏิบัติในการจัดการศึกษา พัฒนาโรงเรียนและเกิดประโยชน์กับลูกหลานให้มากที่สุด เมื่อประสบผลสำเร็จตามความต้องการ หรือที่คาดหวังไว้ของผู้ปกครองก็จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาว่าอะไรที่สามารถทำให้ความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับ บุคลากรในโรงเรียนมีความคุ้นเคยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เมื่อผู้ปกครองมีความคุ้นเคยกับบุคลากรใน โรงเรียนการขอความร่วมมือให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมก็จะง่ายขึ้นและเป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มขึ้นด้วย
2. ควรศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าร่วมประชุมหรือไม่เข้าร่วม กิจกรรมของ

โรงเรียนเพื่อนำปัจจัยที่เกิดขึ้นมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ผู้ปกครองจะได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหาร โรงเรียน ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

ณัฐวุฒิ สิทธิเวช. 2550. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่าและผู้แทนผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ภาภัทร ม่วงแก้ว. 2552. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรี.

บุญณภัทร์ เตือนกลาง. 2552. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต.

พระชานนท์ จักรใจ . 2554. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านด้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง.

พะนากร มีภูคำ. 2553. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านด่อนราษฎร ดำรงวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมา

ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ และคณะ. 2559. การศึกษาอิสระ. กรุงเทพมหานคร : มิตรภาพการพิมพ์และสตีดิโอ.

มานพ แสงงาม. 2557. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยศรีประทุม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ก. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559).

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ข. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559 ฉบับสรุป).

กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคม แห่งชาติฉบับที่สิบ “ฉบับใช้งาน” พ.ศ. 2550-5554. กรุงเทพมหานคร: สุตร ไพศาล

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี